

Divadlo NABOSO

podle románu
Martina A. Hansena

LEVIATHAN

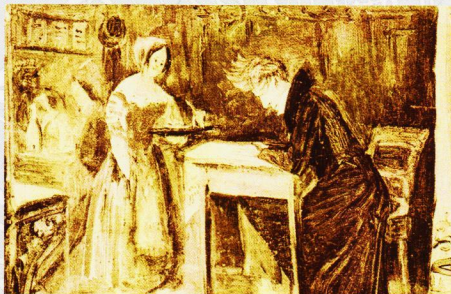
Kontakt

divadlo NABOSO
www.naboso.cz
divadlo.naboso@gmail.com

Neboť chceš-li vědět, co se vyžaduje, aby vpravdě bylo lze posoudit, jak veliké pokušení vpravdě je, tak mi tedy dovol, abych ti to řekl.

Vyžaduje se toto: abys v pokušení obstál. Až tehdy se dozvíš pravdu o tom, jak velké ono pokušení bylo; dokud jsi v něm neobstál, víš jen nepravdu, jen to, co ti pokušení, právě aby tě pokoušelo, namlouvá o tom, jak strašlivé je. Vyžadovat od pokušení pravdu, to bys žádal příliš; pokušení je podvodník a lhář, který si dává dobrý pozor říct pravdu, neboť jeho mocí je právě nepravda.

Søren Kierkegaard: Velekněz

Divadlo NABOSO: Lhář

podle románu Martina A. Hansena, překlad Robert Novotný

děje se na ostrově Sandø

osoby a obsazení:

Johannes Vig – Jan Bařinka

Annemari – Eva Tajovská

Rigmor z Næsu – Kristýna Znamenáčková

Frederik z Næsu – Martin Kolář

Inženýr Harry – Lukáš Koudelka

Elna – Diana Elfmarková

Oluf – Marek Šmerda

a Tomáš Znamenáček jako *Lhář*

výtvarnice scény: Eva Tajovská

příprava textu a režie: Tomáš Trumpeš

světla & zvuk:

Igor Láník a Tomáš Svoboda

produkce:

Igor Láník a Karel Malach – TJ Sokol
Boskovice

melodie původních písní: Jan Bařinka

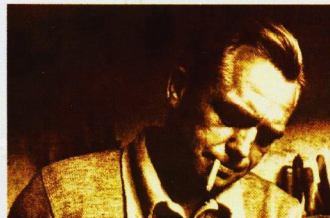
píseň Pomoz mi, můj Pane: Hans Puls / G. Lohmann, M. Heryán

použitá hudba: Carl Nielsen – Rhapsodisk Ourverture „En Fantasirejse til Faroerne”

MARTIN ALFRED HANSEN (1909 – 1955)

je jedním z nejvýznamnějších dánských spisovatelů dvacátého století.

Vystudoval učitelský ústav a v letech 1931 – 1945 působil jako učitel v Kodani. Do literatury vstoupil ve třicátých letech dvěma realistickými romány z venkovského prostředí, ale úspěchu se dočkal až v letech čtyřicátých alegorickým románem *Jonatanova cesta* (1941, česky 1967) a historickým románem *Šťastný Křištof* (1945, česky 1948).

Za druhé světové války se zapojil do odbojového hnutí a mj. podporoval tzv. „likvidaci práškačů“ (v Dánsku až v posledních několika letech otevřeně diskutovanou), jejímiž lidskými aspekty a morální odpovědností se později dlouho zabýval.

Po druhé světové válce se věnoval už jen literatuře. Ve druhé polovině čtyřicátých let patřil k okruhu autorů kolem vlivného literárního časopisu *Heretica*, který se soustředil na poválečnou krizi společnosti a lidské identity v duchu antinaturalismu hledal východisko v obnově duchovních hodnot.

Po sbírkách povídek Tornebusken (Trnitý keř, 1946) a Agerhønen (Koroptev, 1947) napsal Hansen své nejznámější, jazykově i psychologicky nejpropracovanější dílo, román Lhář. Původně byl napsán jako radioromán a v dánském rozhlase v premiéře čten na jaře roku 1950. Stejným způsobem proběhla i česká premiéra románu: v roce 1995 byl tento český překlad čten v Českém rozhlase u příležitosti čtyřicátého výročí Hansenova úmrtí.

Román je osobitým příspěvkem k poválečné existencialistické literatuře, jejíž hlavní, západoevropský proud reprezentují kupř. Jean-Paul Sartre a Albert Camus. Hansen vychází ovšem především z dánských podmínek, zdrojů a inspirací, z nichž asi nejzásadnější je filozof Søren Kierkegård.

Lhář byl Hansenovým posledním beletristickým dílem. Po zbytek svého krátkého, nevyléčitelnou nemocí předčasně ukončeného života se věnoval už jen psaní kulturněhistorických a etnografických prací o evropském Severu. Nejvýznamnější z těchto knih je monumentální dílo Orm og Tyr (Drak a býk, 1952).

Převzato z knihy Lhář, vydalo nakladatelství Kalich, 2003

I vymítal d'ábelství, a to bylo němé. Stalo se pak, když vyšlo d'ábelství, mluvil ten němý. I divili se zástupové. Ale někteří z nich pravili: Skrze Belzebuba, kníže d'ábelské, vymítá d'ábly. A jiní, pokoušejíce, znamení od něho hledali s nebe. Ale on znaje myšlení jejich, řekl jim: Každé království samo v sobě rozdělené pustne, i dům rozdvojený padá. Jestližeť jest pak i satan proti sobě rozdělen, kterakž stane království jeho? Nebo pravíte, že já skrze Belzebuba vymítám d'ábly. Jestliže já skrze Belzebuba vymítám d'ábly, synové vaši skrze koho vymítají? Protož oni soudcové vaši budou. Pakliť prstem Božím vymítám d'ábly, jistěť přišlo k vám království Boží.

Když silný oděnec ostříhá síně své, v pokoji jsou všechny věci, které má. Pakli by silnější než on přijda, přemohl jej, všechna odění jeho odejme, v něž úfal, a loupeže jeho rozdělí. Kdož není se mnou, proti mně jest; a kdož neshromažďuje se mnou, rozptylujeť.

Když nečistý duch vyjde od člověka, chodí po místech suchých, hledaje odpočinutí. A nenalezna, dí: Vrátím se do domu svého, odkudž jsem vyšel. A přijda, nalezne vymetený a ozdobený. Tehdy jde, a přijme k sobě jiných sedm duchů horších, než jest sám, a vejdouce, přebývají tam. I jsou poslední věci člověka toho horší nežli první. I stalo se, když on to mluvil, že pozdvihši hlasu jedna žena z zástupu, řekla jemu: Blahoslavený život, kterýž tebe nosil, a prsy, kterýchž jsi požíval. On pak řekl: Anobrž blahoslavení, kteříž slyší slovo Boží a ostříhají jeho.

Děkujeme všem, kteří se na vzniku inscenace podíleli.

Zejména děkujeme

**Ivo Krejčířovi, Ludmile Dobrozemské,
Robinu Janáskovi, Jakubu Oujeskému,
Kamilu Ošlejškovi a Matěji Vymazalovi,
kteří s námi představení připravovali,
ale nakonec v něm neúčinkují.**

Na jeho vznik a podobu však měli nemalý vliv.

**Zvláštní poděkování autora divadelního zpracování Tomáše Trumpeše
náleží Draze Kráčmarové**

– za seznámení s románem Martina A. Hansena Lhář.

Inscenace vznikla s finančním přispěním Města Boskovic.